

**GENERALNY INSPEKTOR
OCHRONY DANYCH
OSOBOWYCH**

dr Wojciech R. Wiewiórowski

Warszawa, dnia 20 czerwca 2013 r.

DOLiS/DEC – 660/13/38808,38809

dot.

D E C Y Z J A

Na podstawie art. 104 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r., poz. 267) oraz 12 pkt 2, art. 22 oraz art. 23 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 z późn. zm.), po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie skargi złożonej przez Pana J.T., na przetwarzanie jego danych osobowych przez Panią S.F.C. prowadzącą działalność gospodarczą pod firmą F.,

odmawiam uwzględnienia wniosku.

Uzasadnienie

Do Biura Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych wpłynęła skarga Pana J.T., zwanego dalej Skarżącym, na przetwarzanie jego danych osobowych przez Panią S.F.C. prowadzącą działalność gospodarczą pod firmą F., zwaną dalej Przedsiębiorcą.

W treści przedmiotowej skargi Skarżący podniósł, iż cyt.: „Osoba ta [Przedsiębiorca] wykonując działalność gospodarczą weszła w posiadanie moich danych osobowych bez mojej zgody i wiedzy, korzystając z danych dokumentów zamieszczonych w księdze wieczystej nieruchomości położonej w K., którą to nieruchomość mój syn wynajmował wcześniej korzystając z usług tejże osoby. Dane moje [Skarżącego] zostały przetworzone i użyte do skierowania przeciwko mnie pism sądowych w sprawie, której nie jestem stroną albowiem z S.F.C. nie łączy mnie żaden stosunek zobowiązaniowy ani umowa”. Skarżący wniósł o cyt.: „(...) zakazanie tej Pani przetwarzania moich danych osobowych i natychmiastowe usunięcie ich z wszelkich nośników danych (...)”.

W celu rozpatrzenia przedmiotowego wniosku Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych przeprowadził postępowanie wyjaśniające, w toku którego ustalił następujące okoliczności faktyczne.

1. Przedsiębiorca prowadzi działalność gospodarczą pod firmą F.
2. W dniu [...] Przedsiębiorca zawarła z synem Skarżącego, Panem R.T., umowę pośrednictwa w zakupie/wynajmie nieruchomości, który zobowiązał się do zapłaty wynagrodzenia w wysokości 3% wartości nieruchomości plus 23 % podatek VAT liczone od kwoty 24 000 zł. Należne wynagrodzenie miało być płatne w dniu sporządzenia umowy sprzedaży/ najmu. W przypadku

zawarcia umowy przedwstępnej zamawiający [syn Skarżącego] miał zapłacić pośrednikowi wynagrodzenie w chwili podpisania takiej umowy. W dniu [...] został zawarty Aneks do ww. umowy pośrednictwa w którym Pan R.T. [syn Skarżącego] oświadcza, że została mu przedstawiona oferta sprzedaży budynku mieszkalnego położonego w [...] na działce ewidencyjnej [...] o powierzchni [...], której właścicielem jest Pani E.M. Jednocześnie oświadczył on, że w przypadku kupna ww. nieruchomości będzie on zobowiązany do uiszczenia wynagrodzenia na rzecz Przedsiębiorcy.

3. W dniu [...] została zawarta przez Skarżącego i Panią E.M. umowa przedwstępna sprzedaży ww. nieruchomości.
4. Przedsiębiorca pozyskał dane osobowe Pana J.T. z cyt.: „(...) ogólnie dostępnego źródła jakim są Księgi Wieczyste” w celu cyt.: „(...) wystąpienia do Sądu z roszczeniem o zapłatę zaległego wynagrodzenia solidarnie od Pana J.T. i R.T.”. Jednocześnie Przedsiębiorca w swoich wyjaśnieniach złożonych przed Generalnym Inspektorem Ochrony Danych Osobowych wskazał, że cyt.: „(...) nigdy nie wykorzystywałam danych osobowych Skarżącego z naruszeniem przepisów prawa. Moje działania były zgodne z prawem i dążyły do wyegzekwowania należnego mi wynagrodzenia. Twierdzenie Skarżącego, że nie łączył nas żaden stosunek zobowiązaniowy jest niezgodny z prawdą. W mojej ocenie Pan J. jest stroną w wytoczonej przeze mnie sprawie a uzyskane dane były niezbędne do ochrony moich praw”.

Po zapoznaniu się z całością zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych zważył, co następuje.

Na wstępie należy zaznaczyć, że postępowanie administracyjne prowadzone przez Generalnego Inspektora Danych Osobowych służy kontroli zgodności przetwarzania danych z przepisami o ochronie danych osobowych i jest ukierunkowane na wydanie decyzji administracyjnej na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. nr 101, poz. 926 z późn. zm.), zwaną dalej ustawą. Jak wynika z brzmienia powołanego przepisu, w przypadku naruszenia przepisów ustawy o ochronie danych osobowych, Generalny Inspektor z urzędu lub na wniosek osoby zainteresowanej, w drodze decyzji administracyjnej, nakazuje przywrócenie stanu zgodnego z prawem, a w szczególności usunięcie uchybień (pkt 1), uzupełnienie, uaktualnienie, sprostowanie, udostępnienie lub nieudostępnienie danych osobowych (pkt 2), zastosowanie dodatkowych środków zabezpieczających zgromadzone dane osobowe (pkt 3), wstrzymanie przekazywania danych osobowych do państwa trzeciego (pkt 4), zabezpieczenie danych lub przekazanie ich innym podmiotom (pkt 5), usunięcie danych osobowych (pkt 6).

Na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych dokonał oceny legalności przetwarzania danych osobowych Skarżącego, natomiast nie badał kwestii istnienia lub nieistnienia wiarygodności wobec Skarżącego ani słuszności i zakresu dochodzonych wobec niego roszczeń cywilnoprawnych. Takie sprawy, zgodnie z art. 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. nr 43, poz. 296 z późn. zm.), są sprawami cywilnymi i powinny być rozpatrywane w postępowaniach prowadzonych przez sądy powszechne. Organ do spraw ochrony danych osobowych, działając na podstawie i w granicach ustawowych kompetencji przyznanych mu ustawą badał czy u podstaw przetwarzania danych osobowych Skarżącego przez Przedsiębiorcę znajduje się jedna z przesłanek legalizujących przetwarzanie danych osobowych określonych w art. 23 ust. 1 ustawy. Ustawa o ochronie danych osobowych określa obowiązki administratora danych osobowych, do których należy przetwarzanie danych osobowych z zachowaniem przesłanek określonych w ustawie.

Przepisem uprawniającym administratorów danych do przetwarzania danych osób fizycznych, w tym ich udostępniania, jest art. 23 ust. 1 ustawy, zgodnie z którym, przetwarzanie danych jest dopuszczalne tylko wtedy, gdy spełniona jest jedna z przesłanek taksatywnie wskazanych w tym przepisie. Stosownie do treści powołanego przepisu, przetwarzanie danych jest dopuszczalne tylko wtedy, gdy: osoba, której dane dotyczą, wyrazi na to zgodę, chyba że chodzi o usunięcie dotyczących jej danych (pkt 1), jest to niezbędne dla zrealizowania uprawnienia lub spełnienia obowiązku wynikającego z przepisu prawa (pkt 2), jest to konieczne do realizacji umowy, gdy osoba, której dane dotyczą, jest jej stroną lub gdy jest to niezbędne do podjęcia działań przed zawarciem umowy, na żądanie osoby, której dane dotyczą (pkt 3), jest niezbędne do wykonania określonych prawem zadań realizowanych dla dobra publicznego (pkt 4), jest to niezbędne dla wypełnienia prawnie usprawiedliwionych celów realizowanych przez administratorów danych albo odbiorców danych, a przetwarzanie nie narusza praw i wolności osoby, której dane dotyczą (pkt 5). Katalog przesłanek wymienionych w art. 23 ww. aktu prawnego jest zamknięty. Każda z przesłanek legalizujących proces przetwarzania danych osobowych ma charakter autonomiczny i niezależny. Oznacza to, że przesłanki te co do zasady są równoprawne, a wobec tego spełnienie co najmniej jednej z nich stanowi o zgodnym z prawem przetwarzaniu danych osobowych. W konsekwencji zgoda osoby, której dane dotyczą nie jest jedyną podstawą przetwarzania danych osobowych, bowiem proces przetwarzania danych będzie zgodny z ustawą również wówczas, gdy administrator danych wykaże spełnienie innej z wyżej wymienionych przesłanek.

Wskazać należy, że Przedsiębiorca przetwarza dane osobowe Skarżącego na podstawie art. 23 ust. 1 pkt 5 ustawy w celu wypełnienia prawnie usprawiedliwionych celów, tj. w związku z toczącym się postępowaniem przed Sądem Rejonowym w N. z wniosku Przedsiębiorcy. Zgodnie z art. 23 ust. 1 pkt 5 ustawy przetwarzanie danych osobowych jest dopuszczalne, jeśli jest niezbędne dla wypełnienia prawnie usprawiedliwionych celów realizowanych przez administratorów danych albo odbiorców danych, a przetwarzanie nie narusza praw i wolności osoby, której dane dotyczą. Z uwagi na to, że – stosownie do treści art. 23 ust. 4 pkt 2 ustawy – za prawnie usprawiedliwiony cel uważa się dochodzenie roszczeń z tytułu prowadzonej przez administratora danych działalności gospodarczej, przetwarzanie danych w takim przypadku jest procesem legalnym i nie stanowi nieuprawnionego udostępnienia danych przez ich administratora innemu podmiotowi.

Zasadność powyższego stanowiska potwierdza również wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 6 czerwca 2005 r. (sygn. akt I OPS 2/05) orzekającego w składzie 7 sędziów, w którego treści NSA wskazał, iż: „za prawnie usprawiedliwiony cel, o którym mowa w art. 23 ust. 1 pkt 5 ustawy już sama ustawa uznaje dochodzenie roszczeń z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej (art. 23 ust. 4 pkt 2 ustawy)”.

Podkreślenia wymaga również fakt, że Przedsiębiorca przetwarza dane osobowe Skarżącego na podstawie art. 23 ust. 1 pkt 5 ustawy dla wypełnienia prawnie usprawiedliwionego celu jakim jest dochodzenie roszczeń z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej.

Odnosząc się do prezentowanego przez Przedsiębiorcę stanowiska w niniejszej sprawie wskazać należy, iż zasada jawności ksiąg wieczystych, na którą się powołuje, w istocie ma na celu zapewnienie dostępu do ksiąg wieczystych, jednakże z uwzględnieniem zasad ochrony danych osobowych.

Stosownie do art. 2 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. (Dz. U. z 2001 r., Nr 124, poz. 1361 z późn. zm.) o księgach wieczystych i hipotece, księgi wieczyste są jawne. Zgodnie z art. 36¹ ust. 3 tej ustawy, każdy może przeglądać księgi wieczyste w obecności pracownika sądu. Akta księgi wieczystej może przeglądać, w sposób określony w ust. 3, osoba mająca interes prawny oraz notariusz (art. 36¹ ust. 4 tej ustawy). Z kolei zgodnie z art. 36² ust. 1 ustawy o księgach wieczystych i hipotece, odpisy ksiąg wieczystych według ostatniego stanu wpisów wydaje się na żądanie osób zainteresowanych lub na

żądanie sądu, prokuratora, notariusza, organu administracji rządowej oraz jednostki samorządu terytorialnego. Stosownie natomiast do art. 36² ust. 3 ustawy o księgach wieczystych i hipotece, odpisy dokumentów znajdujących się w aktach ksiąg wieczystych wydaje się na żądanie osób zainteresowanych lub na żądanie sądu, prokuratora, notariusza, organu administracji rządowej oraz jednostki samorządu terytorialnego. Dodać także należy, iż zgodnie z § 201 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 23 lutego 2007 r. Regulamin urzędowania sądów powszechnych (Dz. U. Nr 38, poz. 249) wniosek o wydanie odpisu księgi wieczystej lub zaświadczenia ze zbioru dokumentów, z księgi zamkniętej lub dawnej księgi zamkniętej, poza ogólnymi wymogami przewidzianymi dla pism procesowych, powinien zawierać oznaczenie księgi wieczystej lub wskazanie dokumentu umożliwiającego ustalenie jej treści, a w przypadku złożenia wniosku przez zainteresowanego, którego prawa nie są ujawnione w danej księdze wieczystej, również uzasadnienie potrzeby uzyskania przez niego odpisu lub zaświadczenia.

Warunkiem uzyskania dostępu do odpisu księgi wieczystej (zwykłego, bądź zupełnego a więc zawierającego dane osobowe także byłych właścicieli nieruchomości, dla której księga była prowadzona) jest konieczność podania jej numeru. Z powyższego wynika zatem, iż wobec jawności ksiąg wieczystych oraz wprowadzenia przez Ministerstwo Sprawiedliwości projektu informatycznego tzw. Nowa Księga Wieczysta, umożliwiającego m. in. bezpośredni wgląd do ksiąg wieczystych w systemie informatycznym, po uprzednim podaniu numeru księgi wieczystej, bez trudu można uzyskać dostęp do zawartych w niej informacji. Wskazać należy, iż Skarżąca dysponowała numerem księgi wieczystej (nieruchomości w której sprzedaży miała pośredniczyć) stąd też pozyskała dane osobowe Skarżącego.

Mając powyższe na uwadze, w tym stanie prawnym i faktycznym, Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych rozstrzygnął, jak na wstępie.

Na podstawie art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 z późn. zm.), art. 129 § 2 w zw. z art. 127 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r., poz. 267), strona niezadowolona z niniejszej decyzji, w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia, może zwrócić się do Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych (adres: Biuro GIODO, ul. Stawki 2, 00-193 Warszawa) z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy.